

GAZETA KORRESPONDENTA WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 13. SIERPNIA ROKU 1799. we WTOREK.

z Wiednia dnia 3. Sierpnia.

Kapitulacja względem cytadeli Alexandryjskiej między F. M. L. Bellegarde i Generałem Gardanne komendantem cytadeli.

Artykuł I. Załoga cytadeli wyjdzie z wszelkimi honorami wojennymi, bronią, rozmaitemi chorągiewkami, i paląciami łatami przez bramę Asfi, i wyprowadzi z sobą dwie 4 funtowe armaty wraz z potrzebnymi do tego amunicyjami wozami, amunicją i ludźmi. Załoga stanie na stoku przed bramą Asfi aż do bramy Alexandryjskiej, broni nie złoży i do Francji powroci, pod warunkiem nie służenia przeciw Cesarzowi aż do swojey zamiany, która nastąpi przed wszelką inną zamianą za żołnierzy Austriackich i Rosyjskich. — Odpowiedź: Załoga wyjdzie z chorągiewkami wojennymi i 2 armatami przed bramą Asfi, złoży jednak broń na stoku, podda się w niewolę i zaprowadzoną zostanie do krajów Cesarza Jmci.

Art. II. Nie będą uważani za niewolników wojennych, General brygady Gardanne, szef dywizji Tanaro, General Adjutant Louis, inni Adjutanci, równie iak aktualni, tudzież generalnemu sztabowi przydani oficerowie, wraz z 300 wołykowami, których General Gardanne z załogi wybierze. — Odpowiedź: Komendant równie iak General Adjutant Louis, inni Adjutanci wraz z całym sztabem głównym podlegać będą losowi załogi.

Art. III. Oficerowie zatrzymają szpady, konie, wojenne sprzęty, i całą własność swoją, żołnierze swoje tornistry, równie iak inni przy armii zostający oficyalsi swoje konie i sprzęty. Przychodzący do zdrowia oficerowie i inni wołykowi koni nie mający, będą mieli dostarczane konie od stacyi do stacyi. Piemontczykowie, Cisalpini i Szwajcarowie składający część armii Francuzkiej, równie będą traktowani iak wołyko Francuzkie. — Odpowiedź: Oficerowie wyższej rangi, General Gardanne, General Adjutant Louis, szefowie korpusu inżynierów, Artylleryi, i innych korpusów zatrzymają szpady, a oficerowie swoje konie, i inne sprzęty wojenne, żołnierze zatrzymają swoje tornistry, a znajdujący się przy armii oficyalsi swoje konie i sprzęty. Nakoniec będzie przyłożone staranie dostarczenia w marszu koni tym, którzy w nie nie są opatrzeni. Piemontczykowie, Cisalpini, i Szwajcarowie będą traktowani iak Francuzi.

Art. IV. Dzieńcieg przykrytych wozów wyjdzie z sprzętami sztabu głównego, korpusów oddzielnych i kasa wojenną, w przypadku gdyby jedno lub drugie korpus w wozy i konie nie było opatrzone, armia Austriacka dostarczy onych od stacyi do stacyi aż do granic Genui. — Odpowiedź: Gdy każdemu właściwe sprzęty są zostawione, przeto niniejszy artykuł sam przez się upada, wreszcie należy, aby wszystkie kassy wojenne lub magazyny, składy, plany, archiwa, tudzież wszelkie wojenne lub amunicyjne sprzęty pod jakimkolwiek nazwiskiem będące a do Rządu Francuzkiego lub Piemontskiego należące, iak najwierniej wydane były.

Art. V. Chorzy z ludzkością w szpitalach będą opatrywani, zostawieni dla nich zostaną potrzebni lekarze i dozorczy w przepisanej liczbie, po swoim zaś uzdrowieniu będą uważani iako ci, którzy się dla własnych interesów w Alexandryi pozostać muszą, a którym po ukończeniu tychże interesów potrzebne paszporta wydane zostaną. Chorzy nie będą uważani za jeńców wojennych. — Odpowiedź: Chorzy i ranni są jeńcami wojennymi, obydwa będą z ludzkością iaka nam jest właściwą opatrywani. Załoga może zostawić potrzebnych felerów i dozorców, wybrane także będzie załozne miejsce na szpital.

Art. VI. W trzy godziny po podpisaniu kapitulacji wydane będą wołyku Austriackiemu zewnętrzne miejsce fortecy, nie wniyda jednak do cytadeli iak tylko

kommissarze Austriacy i ofoby wysłane od kommandanta oblężenia. Armia Austriacka nie przedzy wniydzie do cytadeli, aż dopoki taż od załogi Francuzkiej nie będzie opuszczona. — Odpowiedź: W trzy godziny po podpisaniu kapitulacji, wołyka Cesarza Jmci zajmą bramę Asfi, równie iak zewnętrzne miejsca tej bramy.

Art. VII. W przypadku gdyby armia Francuzka nie znajdowała się już na granicy Genui, dozwolone będzie wysłanie iednego oficera do głównej kwatery Generala kommandującego z niniejszą Kapitulacją. — Odpowiedź: Zezwolono.

Art. VIII. Gdyby w kapitulacji znajdował się iakowy wątpliwości podlegający Artykuł, ten na rzecz garnizonu rozwiązany zostanie. — Odpowiedź: W tej mierze ugodzą się strony w sposobie łagodnym.

Art. IX. Dana będzie załozde dostateczna a Generalowi Gardanne oddzielna eskorta aż do granic Genui. — Odpowiedź: Załoga stajownie do kapitulacji otrzyma dostateczną eskortę i zupełne bezpieczeństwo.

Artykuły Dodatkowe. — Zaraz po podpisaniu kapitulacji wydani będą zakładnicy Piemontcy wraz z należącymi do nich sprzętami. W zadatek zaś dopełnienia niniejszej kapitulacji wydani będą na wzajem dwaj oficerowie. Zaraz po podpisaniu przyłapi zostaną do cytadeli ieden oficer od korpusu inżynierów, ieden od artylleryi, i ieden kommissarz Austriacy, którym włożą plany, magazyny, składy, równie iak kassy i inne wojenne sprzęty, bez najmniejszego uszczerbku wydane być mają. Konie do artylleryi i kawalerii równie iak do Rządu Francuzkiego należące, powrocone zostaną. Załoga wyjdzie jutro 22 Lipca o godzinie 4 po południu przez bramę Asfi, ci zaś którzy do wydania sprzętów wojennych są przeznaczeni, pozostaną w cytadeli aż do ukończenia tego interesu. Wszystkie konie i inne sprzęty, należące do Cesarza Jmci, jego sprzymierzeńców i oficerów Austriackich będą oddane. W obozie przed cytadelą Alexandryjską dnia 21 Lipca 1799 o godzinie 10 w nocy. (Podpisano) Hrabia Bellegarde F. M. L. —

General brygady Gardanne. — Gen. Adjutant Louis. Armat rozmaitego kalibru 103. znalezione w Cytadeli. Załoga wyniosła 2400. głów, nie rachując pozostałych chorych. — Rapporta Generala Klenau pod d. 20. z Florencyi datowane, donoszą, iż Lud Toskański zwycięstwami wołyk Cesarzkich i Rosyjskich ożywiony, już to przez Religiję i miłość ku swojemu Rządcy, już przez nienawiść ku nieprzyjacielowi, tak ścisłym zapalem był powodowany, iż General ten z łatwością mógł osadzić Liworno, Pizę, Lukkę i Pescię. Z głównym zaś korpusem swoim udał się do Sarzana, aby tam w krótszej linii armiją swoją utrzymywał. Insurgenci Florentyjscy zaieli także zamki Anagnano i Piombino z 200. Francuzami i 8. armatami, tudzież korsarza Francuzkiego z 3. armatami. Voltera i cała okolica ku Rzymowi, jest wolna od nieprzyjaciela, Perugia tylko i Civitavecchia zostały jeszcze w ręku jego, zkad jednak wiele osób ucieka do Ankony.

General Klenau pod dniem 21. Lipca donosi z Florencyi, iż dniem wprzody część stojących wołyk nieprzyjacielskich pod Sarzana cofnęła się do Erixi, a druga przez Ulla ku Genui. Sarzana była jeszcze osadzoną od 1500. Francuzów. W Zamku Porta patrole nasze znalazły 5. armat nieprzyjacielskich w Via reggia 2. a w Castel nuovo 3. Pułkownik d'Aspre przytrzymał w Liworno dwa Genujskie statki i trzy kapry Francuzkie, te statki osadzone dobrze myśląciami maytkami Toskańskimi, będą teraz nad brzegami przeciw nieprzyjacielowi użyte. W Liworno znaleziono pięć tyłicy broni zdatney do użycia, którą dobrze myślący insurgenci uzbrojeni ze-

staną. Pułkownik d'Aspre przybywszy do Liworno, wysłał zaraz mały statek przewoźowy dla wyszukania floty Angielskiej, i uwiadomienia oney o zajęciu Liworno i teraźniejszym stanie rzeczy we Włoszech. Na dniu 20. w wieczor dwa kapry Francuzkie zapędziły się aż do Liworno, lecz za daniem ognia do nich, ieden poddać się musiał, drugi ratował się ucieczką. Kapry te przybyły z Porto Ferrajo. Brzegi Adryatyckie zupełnie są już oczyszczone od nieprzyjaciela aż do Fano i Ankony, zkad Francuzi cofnęli się ku Foglino i Spoletta. — W pozycyi armii pod Alexandryą żadna nie zaszła odmiana od czasu wzięty tamtejszej cytadeli. Nieprzyjaciel w wielu miejscach nad rzeką Bormida popelnia rabunki, tym czasem nim w tej okolicy inne środki przedsięwzięte zostaną, F. M. Suwarow dał rozkaz Generalowi Klenau ścigać nieprzyjaciela w retyradzie jego ku Genui, a tym sposobem zbliżyć się z armiją swoją.

Nadzwyczajny dodatek do Gazety Dworskiej pod dniem 2. Sierpnia donosi rapport F. M. Kray o dalszym oblężeniu Mantuy. W nocy z dnia 24. na 25. kazał on szturm przypuścić do znajdujących się dwóch na grobli pomiędzy Ceresa i Ted szaniec przez korpusa ochotników należycie wspierane, tudzież napaść na nie przez ludzi pływających od strony wód i bagnów. Szaniec ten szczęśliwie zdobyte zostały. Szaniec główny od Ceresa, który był osadzony 5 armatami utrzymany został pod dowództwem walecznego pułkownika Rüdta pomimo wycieczki przez nieprzyjaciela o świcie dnia następnego, i powtórzonych atakach jego, szaniec ten był zaraz połączony z innymi komunikacyami, potrzebne baterie przeciw nieprzyjacielowi zostały naprawione, i osadzone iednym batalionem z potrzebnymi strzelcami. W tym samym czasie nie tylko dwa bataliony postawione były pod Ceresa dla pomocy, ale nadto 3 baterie sporządzone dla obrony z ciężką artylleryą. Waleczny wołyko nasze wyparło także nieprzyjaciela z przedniego szanca Korola nad Rokiem twierdzy, gdy iednak szaniec ten nadto blisko pod fortecą leży, a dalsze nasze roboty do oblężenia służące, aż dotąd pomknięte zostały, przeto przestaliśmy tylko na zgromadzeniu znajdujących się tamże armat, a żołnierze nasi cofnęli się do dalszych szanców. Na dniu 26. F. M. Kray dowiedział się, iż nieprzyjaciel w nocy opuścił mocno ufortyfikowane przedmieście S. Jęrzego, z zostawieniem wielu armat i amunicyi, ieden batalion i szwadron wołyk należących zaraz to miejsce, i wszystkie potrzebne wzięte zostały środki dla użycia tego przedmieścia do tym lepszego posunięcia oblężenia. Mieszkańcy tamtejsi dali za przyczynę tego kroku nieprzyjaciela, iż się obawiali szturmu: a garnizon przez ciągłą służbę i znaczne choroby już wiele ucierpiał. Tęże samej nocy nasze okopy na lewym skrzydle posunięte zostały, aż do foku bastionu Pradella, nieprzyjaciel naprawił wprowadzić teży samej nocy niektóre z zepsutych fortyfikacyow swoich, lecz w kilka godzin też same zostały znowu zburzone przez ogień nasz armatny, i tylko kiedy niekiedy nieprzyjaciel puszczał kule i bomby z odległych fortyfikacyow na nasze baterie i okopy, z ręcznej zaś broni nieprzyjaciel wcale już z pallisad swoich nie strzelał, gdyż strzelcy nasi nadto blisko byli i przez zęczność wystrzałow swoich wstrzymywali nieprzyjaciela uśłowania. Dniem wprzody schwytani ieden opowiadali, iż garnizon Francuzki bardzo jest osłabiony, i prawie już złuzowanym nie był.

z Londynu dnia 26. Lipca.

Podług najswieższych wiadomości nadeszłych, flota połączona Francuzko-Hispańska przesłała ciasnie Gibraltar, i płynąc około brzegow Portugalskich, jest na drodze do Brest. Żadna przeto nie szansa potyczka

między naszą i nieprzyjacielskimi flotami, iakkolwiek wieści o tym roznieśione były, kanonada którą słyszano, była tylko między małemi łódkami wojennymi. Floty nieprzyjacielskie nadto wyprzedziły naszą, aby mogły być doścignionemi.

Inne wiadomości o flotach nieprzyjacielskich są następujące: Kapitan *Burton* na okręcie *Harlem* konwojującym flotę handlową z *Minorki* do *Gibraltaru*, przybył tu z depeszami. Na dniu 8. wypłynął z *Minorki*, wyrzucił na wschód część floty połączonej, nazajutrz dostrzegł 57. okrętów wojennych. Lord *St Vincent* chory aż do niebezpieczeństwa życia, miał nadzieję, iż wszystkie okręty *Angielskie* na dniu 9. staną w cieśninie *Gibraltarskiej*. — Z *Lisbony* pod dniem 14. Lipca donoszą co następuje: „Jeden officer morłki przybył tu łodem z *Gibraltaru*, po czym zaraz statek jeden wyprowadzono. Donosił on iż na dniu 6. spostrzeżono tamże na wschód flotę *Francuzko-Hispańską* i narachował 42. liniowych okrętów i 12. fregat. Depesze Lorda *St Vincent* i Generala *Ohara* toż samo potwierdzają. Plan nieprzyjaciela ma być złączyć się z wielu okrętami w *Cadix*, *Ferrol* i *Rochefort* będącemi, a potem napaść na *Irlandyę*, może też zamysła wstrzymać wyprawę na brzegi *Hollenderskie*. — Nasza także Admiralicja odebrała niezawodną wiadomość, iż floty na dniu 6. widziane były w cieśninie *Gibraltarskiej*. — Flota *Francuzka* wistocie famej 8. tysięcy ludzi wysadziła była na ląd w *Genui*, dowiedziawszy się jednak o klęsce *Macdonalda*, wzięto je nazad na okręty. Lord *Keith* był podówczas o 8. tylko mil morłkich od tego miasta, lecz jak na nieszczęście nie wiedział o tym, iż flota *Francuzka* tam krążyła. — Trzy fregaty *Francuzkie* powracające z *Egiptu*, schwytane od naszej floty, są już w drodze do *Anglii*, gdy zetknęły się z flotą naszą, przymuszone były poddać się bez najmniejszego wystrzału. — Flota kupiecka z *Brasylji* od 57. i z *Rio de Janeiro* od 100. żaglow szczęśliwie do nas przybyły. — Gdy jest pewnością, iż nieprzyjacielskie floty wojsko lądowe na sobie mające przeszły cieśninę *Gibraltarską*, przeto rząd rozkazał, aby flota kupiecka z *Portsmouth* za granicę przeznaczona, ieszcze się z wypłynieniem swoim wstrzymała. — Rząd nasz ma mieć wiadomość, jakoby *Nelson* miał już Króla *Neapolitańskiego* nazad do Królestwa swego wprowadzić, i że wchodził na tron wśród radosnych okrzyków poddanych swoich. — Xiążę *Kent* (*Edward*) pożegnawszy Króla wyjechał do *Ameryki*. — Wiadomości z *Filadelfji* donoszą, iż Ambasadrowi *Amerykańskiemu* wyznaczono 48. tysięcy dolarów dla negocjowania pokoju z *Francją*, 30. tysięcy dolarów dla zawarcia traktatu handlowego z *Portą*, i 200. tysięcy dolarów dla innych Połtów *Amerykańskich* w *Europie*.

W teatrze *Dublińskim* przy zamknięciu Parlamentu dana ostatnia sztuka na teatrze wielkiej wrzawy była przyczyną. Lud zaczął krzyczeć *Insurrekcyja*, na wspomnienie *Fitzgeralda*, braci *Sheares*, i *Arthur O'Connor*, wielkie powstały pokłaki; przeciwnie w wspomnienie *Castlereagh* i *Beresforda* miotano szyderstwa, opierano się graniu arii *Niech Bog zachowa Króla*. Na koniec rzucano różne rzeczy z galeryow na parter, między innemi flaszkę kwartową, która upadła przy jednej kobiecie, szczęściem żadnej nie sprawiła szkody. Z powodu tych rozruchów kilka osób wzięto do aresztu.

Już żadnej nie podlega wątpliwości, iż wojna *Tipposabowi* w *Indiach Wschodnich* jest wypowiedziana. Polkownik *Hartley*, który w nieprzytomności *G. Stuart* Armią *Bombajską* dowodzi, podług ostatnich z tamtąd wiadomości, wszedł już na góry dla przejscia przez nie do krajów *Tippo*. — Część flotylli Generala *Bonaparte*, która na brzegach *Syryjskich* od *Sidneia Smith* zajęta była, po żywej bitwie odbita znowu została od trzech fregat *Francuzkich*. Kapitan *Miller* komendant okrętu *Tezeusz* z częścią ekipażu swojego zginął na okręcie od rozpuknięcia się bombow, a porucznik *Bushy* wpadł w ręce *Francuzów*. — Przy zdarzeniach pod *Akrą* z officerów *Angielskich* jeden tylko *Sidney Smith* przy życiu został z *Dejem Algierskim* zawarta została konwencja handlowa, na mocy której świeżemi żywnościami opatrzyć będzie się naszą lądową i morłką w *Minorce*.

z Paryża dnia 26. Lipca.

Nowy Minister wewnętrzny *Quinette* ma być wyłanym na Ambasadę do *Berlina*. — Administracja Centralna Departamentu *Calvados* uchwaliła środki, które użyte być mają w przypadku wyładowania *Anglików*. Cała Gwardya Narodowa w tamtejszym Departamencie będzie zoftawiać pod rozkazami Generala *Avril*. Straż na wieżach ma być dniami i nocą odbywana. Jak tylko nieprzyjacieli nad brzegami się okaże, wszędzie w dzwony i w bębny na trwogę uderzą. — Armie połączone Generalów *Moreau* i *Macdonald* wynoszą 40. tysięcy ludzi, a nowa Armia w *Sabaudyi* 30. tysięcy.

Wiadomości z *Mudrytu* donoszą, iż cztery fregaty *Hispańskie* przybyły z *Lima* do *Korunny* z 8. millionami pialtrow. — Policja zwraca teraz oko na wielu Cudzoziemców do *Paryża* przybyłych. — Pensya Ob. *Oto* sprawniejszego interellu Rzpłtey w *Berlinie*, jest powiększona do 32. tysięcy franków. — W *Szambry* na dniu 14. Lipca spalono publicznie portrety *Mertina*, *Treilhada*, *Reveillera* i *Scherera*. — Ministerium skarbowe żąda od tutejszych Bankierów 25. millionów, na które wyda asygnacye do przyszłej nowej pożyczki.

Minister wojenny podał żądanie do Ciała Prawodawczego, aby ci konkrypcyjni którzy około roboty broni pracowali, od służenia w wojsku uwolnieni zostali, tudzież aby wszelka broń i miedź do osób prywatnych należąca zakupioną została. — General *Broussier* oddany do sądu wojennego przez *Scherera*, poślany teraz został do Armii *Alpejskiej*. — Nowy Minister skarbowy *Robert Lindet* był członkiem Wydziału Ocalenia za czasów *Robespierrea*. Miał on pod swoją dyrekcyą żywność a mianowicie zboże w czasie zagrażającego głodu, i bardzo się wstawiał dyrekcyą — Bywszy komendant *Paryża* General *Verdieres* który nie mało przykładał się do 18. Fructidora, mianowany jest komendantem 13. dywizyi, a General *Dieche* komendant w *Strazburgu* za czasów terroryzmu, komendantem i tutej dywizyi w *Carcaffone*. — Lekarz *Bach* na którego roznieśiono pogłoskę, iakoby w klubie miał mówić o podziale gruntów, zaprzecza tej wieści.

Depesze przybywające od Armii zawierają w sobie tylko fame szczeguly tyczące się Administracyi. W obu stronnych Armjach jest teraz niejakie zawieszenie broni. Każda wojująca strona zatrudnia się zapelnieniem swoich strat, i zdaje się niechcieć wydawać lub przyjmować bitwy, jak tylko przy sposobach zapewniających zadanie ostatecznego ciosu.

General *Xaintrailles* donosi, iż nieodebrał posiłków ze szkodku kraju, lecz razem oświadcza, iż ich niepotrzebuje dla utrzymania się w swoim stanowisku przeciwko przemagającemu siłom. Jest zawsze Panem góry *St. Bernarda*, i odniósł tam nawet niejakie nad nieprzyjacielem korzyści.

Lakanal byłszy członek Konwencji obcuje miesce Ob. *Marquis* do organizowania czterech Departamentów lewego brzegu *Renu*.

Dnia onegdajszego zrana wielu ex-lzłachty wzięto do aresztu w sekcjach pierwszego okręgu. Między niemi wymieniamy Obywatelów *Audelot*, *Corigny*, *Montchenait* i jego małżonkę. — Tegoż dnia rozstrzelano Antoniego *Mistrel* rodem z *Tarascon* przekonanego o emigracyi i skazanego na śmierć przez Kommissyą wojenną. Niejaki *Pauli* o tenże sam wyłtepek został skazany na śmierć w *Caen* dnia 2. t. m.

Armie *Neapolitańska* i *Florentska* wstrzymane mają żołd kilkomiesięczny i są bez odzieży, pomimo niezmiernych kontrybucyow w tych krajach wybranych. (*Dziennik Messager*).

Karol *Hesse* domaga się między innemi rzeczami ażeby przejrano rejestra wielkiej części sprzedanych dóbr narodowych za ladajaką cenę agentom fakcyi Tryumwiralnej oddanych, ażeby pshawkom ludu kazano zdać sprawę za tyśiąc millionów obrońcom oyczyny przyobiecanych. Spodziewa się, iż tym sposobem można będzie zebrać 300. millionów na dalsze prowadzenie wojny.

Akt oskarżenia przeciwko Ex-Dyrektorom przez umysłną kommissyą Radzie 500. podany jest następujący: Iż kazali sprzedawać lub fami sprzedawali nasze ammu-

nicje, naszą broń, żywność, sprzęty wszelkiego rodzaju, i że nasze twierdze zostawili bez opatrzenia. — Iż byli w największej bezczynności, gdy wszystko zapowiadało wojnę, gdy nasi nieprzyjaciele czynili największe przygotowania: gdy Pułnoc wysyłała niezmierną liczbę ćwiczonego żołnierza. — Iż wysyłali nasze waleczne legiony bez oręża, bez sił, bez żywności, ażeby byli nad *Dunajem* i *Adygą* przez nierownie liczniejszego nieprzyjaciela wyrzynanemi. — Iż zatrzymali we szkodku kraju przeszło sto tysięcy wojska w momencie wypowiedzianej wojny. — Iż z własnej swojej woli deportowali w pustynie *Arabskie* 40. tysięcy ludzi. — Iż zniechęcili ironicznie Armią *Włoską* przez wezwanie do sądu *G. Championnet*, który zawoiował całe Królestwo, i przez danie *Schererowi* najwyższej nad tą Armią komendy. — Iż nie kazali karać Agentów i komissarżow Dyrektoryatu oskarzonych o zdradztwa i marnotrawstwa w sprzymierzonych Rzpłtych; iż przez siłę zbroyną zniszczyli Konstytucyą *Cyfalpińską*, i okryśliłi iey władze. — Iż przerwali korespondencyą między Agentami Dyplomacycznemi, i też korespondencyą sobie przywłaszczyli. — Iż uszczerbili famowładność Narodową, gwałcąc wolność Elekcyyow przez wysylnie komissarżow obowiązanych do wpływania w nie podług myśli Dyrektoryatu, grożąc więzieniem tym, którzyby się niełtosowali do woli (iż nazywali) Rządowej. — Przez posylnie do komissarżow Centralnych listow poufalnych, w których opisane były sposoby lkażenia opinii. — Przez bezkarność komissarża Centralnego Departamentu *Sarthe* zaświadczonego Poselstwem famego Dyrektoryatu. — Przez sposoby posttrachu, których ciż komissarżow Centralni używali na oddalenie Patryotow od politycznych Zgromadzeń. — Przez liczne i arbitralne destytucye urzędników Republikanow blisko przed elekcyami i pod pozorem anarchii dla oddalenia ich od wyboru ludu, co przyspieszyło przytlumienie ducha publicznego. — Iż stali się winniemi za arbitralne aresztowania. — Iż dopuścili odnowić się wojnie *Wandeyjskiej* i *Szuanoj*, której powinni byli zapobiedz przez roztrofną baczność, albo się iey oprędy siłami wewnątrz kraju rozłożonemi. — Iż przez reakcyą osmielili, a przez niekarność pomnożyli zaboystwa i morderstwa wymierzone nayszczegulniey na urzędników Republikantkich. — Nakoniec, iż przez wadysey Administracyi narazili eksystencyą Rzeczypospolitey.

Następujące pismo fluży za zasadę temu aktowi:

Ruelle dawny Agent Dyplomacyczny do Rady 500.

Obywatele Reprezeutańci. Zgwałcenie territorium *Otomańskiego* przez wyprawę *Egiptą* jest bez wątpienia główną przyczyną niebezpieczeństw naszej Oyczyny, ponieważ ta wyprawa wciągnęła *Turkow* do nowej koalicyi, i że *Austryja* i *Rosyja* uwolnione przez to od wszelkiej niespokojności ze strony tego mocarstwa, wysłały przeciwko nam przemagające siły. Wyprawa więc *Egiptą*, która mimo tego ulkuteczniła się z wzgardą konstytucyi, a nawet Reprezentacyi Narodowej, jest nayszczęśliwszym i największym spilkim, iaki dotąd mogli być ułożony przeciwko wewnętrznemu i zewnętrznemu bezpieczeństwu Rzpłtey. I niech nikt nieutrzymuje, iż nasze terazniejsze szwanki sprawiła nieudolność Ex-Dyrektorow, jest to owszem rzeczywista ich zdrada, gdy zwazemy, iż zerwali z stanami Ziednoczonemi *Ameryki* w tymże czasie iak z Państwem *Otomańskim*, dla dania tym sposobem wielkiej mocy i rozległości, gdy ieszcze do tych wszystkich zdarzeń zbliżemy rozmaite inne podstępny które ich dyplomatyka ułożyła od dwóch lat w *Hollandyi*, *Szwajcaryi* i we *Włoszech*.

Do umieszczonej w przeszłej Gazecie Korespondencyi z *Egiptu*, należą następujące pismo:

Do Redaktora Gazety *Francuzkiej*. — w *Genui* dnia 20. *Messidor* (7. Lipca.) Obywatelu. Mam ukontentowanie za powrotem moim do *Europy*, donieść ci niektóre szczeguly o czynnościach Armii *Syryjskiej*, a między innemi iż dnia 16. Maja w momencie gdy dywizya Kontr-Admirała *Perée* opuściła te okolice, twierdza *Akra* była bombardowana przez Armią *Francuzką*. Okręty *Angielskie* *Tygrys* i *Tezeusz* pod kommandą Komodora *Smith*, oraz kilka korwet i karawellojw *Tureckich* stały w niejakiej od-

ległości od miasta. Co do dywizji złożonej z trzech fregat i dwóch brygow, ta słabo uzbrojona udała się z *Alexandryi* i *Jaffy* z armatami i amunicjami przeznaczonymi do oblężenia *Akry*; wysadziła na ląd część swoich własnych amunicyjow i cztery 180-funtowe armaty, których Armia iak nągwaltowniej potrzebowała, a które posłużyły do bombardowania fortyfikacyow *Akry*. Po czterdziesto-dniowym krążeniu nad brzegami *Syryjskimi*, gdzie schwyciła trzy statki pocztowe *Angielskie* i dwa *Otomańskie* powracające z *Konstantynopola*, mające na sobie artylleryą i 450. kanonierow *Tureckich*, wyczerpawszy wszystkie amunicyje i żywności, udała się ku *Europie*. Dnia 18. Czerwca znajdowała się tylko o 18. mil od *Tulonu*, gdy flotta *Angielska* z 29. żaglow złożona wypłynęła przy sprzyjającym wietrze z *Mahon*, ugałowała się za nią przez 30. godzin, i przymusiła ją do podania się. Smutna jest rzecz zginąć przed portem, lecz dywizja zupełnie niewiedziela o zbawieniu się nowej *Elkadry Angielskiej* na szrodiemnym morzu. Dopelnila iednak swoiego obowiązku, i ile to było w iey mocy, Rala się użyteczną Armią *Syryjskiej*.

(podpisano) *VILLERS Kommissarz Marynarki*.

Dziennik Klucz Gabinetow donosi iako rzecz urzędową pod datą z *Konstantynopola* dnia 8. Czerwca, wiadomość o zaieciu *Akry* przez *Buonaparte*, o weysciu tego wodza do *Damaszku*, i o jego postępowaniu ku *Stambulowi* na czele liczney armij.

Dnia 27. Lipca.

Lift z głównej kwatery w *Cornigliano* pod dniem 12. t. m. donosi następujące szczegoly: „Nasza Armia dotąd nieczynna, oczekuje na zupełne przyłączenie się Armij *Neapolitańskich*. Po tym złączeniu i przybyciu posilkow których oczekujemy z *Nicci*, Generał kommanderujący będzie czynił nowe poruszenia dla posunięcia się ku *Piemontowi*, i oswobodzenia oblężonej *Alexandryi*. Nieprzyjaciel wie, iak mu wiele na tym zależy, ażeby wziął tę fortecę. Gdy obie armie zostaną całkiem złączone, nie będą formować iak tylko iedną pod kommandą Generała *Moreau*. Ofiarował on prawie skrzydło *Macdonaldowi* do dowodzenia, ale zapewniając, że ten Generał będąc już Generałem kommandującym, nie chce pod jego rozkazami zostawać. *Moreau* dowodząc już wprzod Armią *Reńską*, i nabywszy daleko więcej flawy, czy nie przyszedł we dwa lata potem służyć w armij *Włoskiej* iako Generał dywizji pod *Jubertem*, *Delmas* i *Schererem*? *Moreau* potrzebuje wprowadzić inny porządek w swoiey Armij nim ją poprowadzi do boju, dla tego każdy korpus który przychodzi od Armij *Neapolitańskich*, musi przed tym wodzem odprawić rewij. Wszyscy żołnierze tej armij którzy służyli pod jego kommandą przy armij *Reńskiej*, oświadczają mu ukontentowanie które czuli iż będą jeszcze pod nim walczyli. Znajduje się wielu oficerow i sztabowych których usługi byłyby mu bardziey cieżarem, niżeli pożytkiem, z tej przyczyny odsyła ich do *Paryża*, ażeby się dopraszali o inne miejsce.

Ob. *Jenner* Minister nadzwyczajny *Helwecki* w *Paryżu*, doniósł Ministrowi związkow zewnątrznych, iż się już skończyło jego poselstwo, ponieważ trzy Dekady dla ratyfikacyi Traktatu handlowego umowione, dwa razy już minely, a Rada 500. ieszcze go dotąd niepotwierdziła.

Kommissya z Rady Starszych mająca poleczone sobie roztrząszenie Rezolucyi sfłowney do pomocy stu milionow, zgadza się iednomyslnie na iey odrzucenie. Wkrótce podany będzie w tej mierze raport przez Ob. *Cretet*.

Bertrand z Dep: *Calvados* ma ponowić swoy wniosek sfłowny do zamknięcia Lifty Emigrantow.

Caraccioli dawny sekretarz legacyi *Neapolitańskiej* w *Paryżu*, został przed kilku dniami aresztowany i do Kancellaryi Centralney zaprowadzony.

Donoszą z *Lugdunu*, iż Generalowie *Championnet* i *Lapoye* znajdując się w tym mieście; iż Kawaler *de Saint Rose* byłszy Major w wojsku *Króla Sardyńskiego*, znajdujący się tam incognito, został aresztowany iako potajemny Agent zagranicznych Mocarstw; oraz że wielu Manufakturzystow przedsięwzięli zamknąć swoje warsztaty z przyczyny wstrzymanego handlu.

Dnia onegdajszego Dyrektoryat wydał do Rady 500 Poselstwo, w którym przekłada iey potrzebę postanowienia

małego Prawa względem wolności druku, osobliwie z przyczyny niewstrzeżliwości, przymowek i oskarżeń iakich *Dziennikarzy* i wydawcy innych pism pozwalają sobie.

To Poselstwo odesłane zostało do kommissyi, i rozkazano nie podać do druku. — *Dziennik wolnych ludzi* wyraża w dzisiejszym numerze: To Poselstwo jest takie, iakiegośmy ieszcze od ustanowienia Dyrektoryatu niewiedzieli, a Republikanie tak często oszukiwani, uważać ie będą iako pierwszy iako iawny Akt reakcyi, która jest od kilku dni zapowiedziana.

Ambassador *Hiszpański* przy naszym Rządzie odebrał dnia onegdajszego depesze od *P. de Bouligny* ministra swoiego dworu przy *Porcie* zofłającego. Te depesze okazują iak wątpliwe są w zagranicznych Gazetach doniesienia o mniemanych klęskach, które miał odnieść *G. Buonaparte*. Lifty *P. de Bouligny* wyrażają w treści, iż wódz *Francuzki* po wzięciu *Akry* (ta forteca jest więc nie zawodnie w ręku *Francuzow*) opanował *Damaszek*, i zgromadził wielką Armią *Druzow*, z którą pomyka się ku *Stambulowi*. Dwaj kutyerowie przybyli do *Konstantynopola* z temi szczegolami; które mocno przerażily *W.* Sultana i iego ministrów. Rada Dywanu zgromadziła się w iednym dniu trzy razy, co jest dowodem wielkiej trwogi. Ministrowie *Angielski* i *Rosyjski* byli na też Radę wezwani, i natychmiast wyprawiono kuryera do *Peterzburga*.

Dnia wczorayszego Rada 500. wydała swoy wyrok odrzucający z Przyłegi Republikantkiej słowo: *nienawiść dla Anarchij*. *Jourdan* podając formę tej przyłegi, rzekł: „Czternafty Lipca i dziesiaty Sierpnia, były dniami Anarchicznymi; Lud *Francuzki* w ten czas więzy swoje potargał. Możnaż zaprzysięgać nienawiść sprawcom tych zdarzeń. Po tych dniach wielkie wprawdzie nastąpiły niebezpieczeństwa, lecz w ten czas Rząd nie był zapewne anarchicznym. Przytłoczenie tego wyrazu było wynalezione przez potwarz dla osłabienia iedności Republikanow. Nie usprawiedliwiam rewolucyjnych nierządow; lecz iezeli niektórzy ludzie stawiali krwawe rusztowania, Narod ogłosił Rzplte. Przyłega powinna być odmieniona, ponieważ poprzyśięgliśmy nienawiść dawney władzy. Przyłega obywatelka powinna być iasna i niepodpadać żadnemu fałszywemu tłumaczeniu. Proponuje następującą formę: *Poprzyśięgam przywiązanie i wierność dla Rzplty i dla Konstytucyi roku 3go; poprzyśięgam opierać się z całej mocy przywróceniu dawney władzy do Francyi*.

Na sefii Rady 500 dnia 24. *Quatrema Disjonwał* czytał list pilany do siebie przez iednego patryotę *Batawskiego*. W liście tym wszyscy prawie Ministrowie i Agenci *Francuzcy* którzy do *Hagi* wysłani bywali, są oskarżeni o zniszczenie dochodow skarbowych, o zaprzękanie marynarki *Anglikom*, i przygotowanie powrotu dla *Statudera*. *Noel*, *Lombard* i Minister *Batawski Schimmelpennink* mianowicie są oskarżeni. List ten odesłano do Dyrektoryatu.

Na teyże sefii czytano po drugi raz oskarżenie przeciwko ex-Dyrektorom.

Dyrektoryat przelał Radzie wiadomość o stanie *Arsenalow* i o sposobach dostarczenia orężow obrońcom Oyczyzny. Dyrektoryat donosi, iż potrzeba jest 400. tysięcy broni dla nowych konkrypecynich, i że ku temu największe usiłowania będą zwrocone. Do tego Poselstwa przyłącza raport Ministra *Woiennego*, przekładającego potrzebę niektórych prawodawczych środków. — Raport ten po przeczytaniu, odesłany został do Kommissyi *Woiennej*.

Na sefii w *Raytszuli*, *Coignard* w obszerney mowie wystawia machiawelizm z iakim bywszy Dyrektoryat przywiązywał pewne omamienie do słowa *Anarchia*, z którego zrobił sobie oręż dla zabijania nacyzylskich i nągorliwszych Republikanow. Mówił iż *Król Duński*, *La-*

fayette, *Dumourier* etc. nadawali *Rewolucyi Francuzkiej* imie *Anarchij*, a członki zgromadzeń Konstytucyinego, Prawodawczego i Konwencyi, nazywane były *Anarchistami*; oświadczył także iż *Merlin* sam największy *Anarchista*, był iednym z tych, którzy przeciwko temu wyrażowi z iak największą powławali zapalczywością; iż wreszcie, to nazwisko było tylko odnowione przez *Tryumwirat*, lecz że prosto pochodziło z *Anglij*, gdzie *Prezbiterianie* nadawali ie tym wszystkim, którzy się sprzeciwiali ich powłającym na wolność zamiarom. Mowca kończy ażeby proponować Adres do Głola Prawodawczego z żądaniem odmienienia formy przyłegi Republikantkiej, i ażeby zamiast flow: *nienawiść dla Anarchij*, wyrażono: *nienawiść dla dawney władzy, i nienaruszone przywiązanie do Rzplty Francuzkiej iedney, nierozdzielney i demokratycznej*. — (Jednomyslnie przyjęto z okrzykami po tyście razy powtarzanemi, niech żyje *Rzplta Francuzka* iedna, nierozdzielna, i demokratyczna, i odesłano do Kommissyi Redakcyinej.)

Na teyże sefii *Drouet* przypomina, iż od trzech dni naznaczono porządek dzienny dla obiawienia wielkiej konspiracyi *Royalistow* zalkarzoney przez *Jourdana* w Radzie 500. Okazuje swoje podziwienie, iż iezcze żaden mowca nie odezwał się w Towarzystwie w tej tak gwałtowney okoliczności. Nalega osobliwie ażeby odkryć fakcyą *Orleańską*, która zdaie mu się być też sama co w roku 1791. Twierdzi, iż przez tę marę konstytucyjną chcą przywrócić z cicha tron dla *Orleana*; iż to jest tajemnym zamiarem spisku *Ex-dyrektorow* etc. Nalega na Towarzystwo ażeby się zatrudniło tą fakcyą *Orleańską* tym troskliwie, iż ludzie którzy brali czasem na siebie Republikantkie maski, nie są tym intrygom obcemi.

Tuteysze Kluby chcą także oddzielne swoje dzienniki wydawać. Klub w *Raytszuli* rozsądnie zapal swoy miarkunie, wiele światłych osob weszło do niego, dla kierowania umysłami. *Lucyan Buonaparte* wszedł także do tego Klubu. Nągorłyszim *Jakobinem* jest *Felix Le Pelletier*. Uczynił on niedawno wniosek ustanowienia Kommissyi, która by podala środki do zagruntowania dobra publicznego.

z *Bruxelli* dnia 27. Lipca.

Wojska przeznaczone do obrony naszych brzegow, są podzielone na trzy korpusy; pierwszy i nąznaczniejszy, jest postawiony w okolicach *Bruges*, *Ostendy* i *Blankemburga*, drugi zajmuje pozycye na płaszczyznach od tego miejsca aż do *Nieuport*; trzeci jest podzielony do *Ecluse*, *Hulst*, *Axel* i *Sas-de-Gand*. Stanowilka te tak są urządzone, że wojska mogą się zgromadzić w kilku godzinach i udać się na miejsca od nieprzyaciela napaflowane. Generał *Beguinot* kommanderuje całym nadbrzeżem, to jest od *Nieuport* aż do uścia *Skaldy*. — Kilka oddziałow kawalerji weszło do lasu *Soignes*; Insurgenci cofneli się na ich zbliżenie. — Konkrypecyni Departamentow *Marny*, wyższy *Marny*, *Ardenow*, *Meurthe* etc. mają się niezwłocznie udać do depozytu *Luxemburskiego*, gdzie odebrawszy ubiory, broń i kommandantow, przejdą potem na prawy brzeg *Renu*. Konkrypecyni departamentow *Somme*, *Nord*, *Pas de Calais*, pomkną się ku naszym brzegom, gdzie podzieleni będą zaczawszy od *Dunkierki* aż do uścia *Skaldy*, wielka liczba przysła już na swoje przeznaczenie i dostała broń. — W przyszley Dekadzie oczekujemy na wojska ze środka kraju. Te wojska udać się mają do *Renu*.

Dnia 28. Lipca. — Generał *Tilly* przybył tu, i czyni mocne przygotowania przeciw insurgentom. — Na obronę brzegow naszych, ściga się liczne wojsko z środka *Francyi*. *Ostenda*, *Nieuport*, *Sluis*, i *Sas de Gand*, wkrótce w stanie oblężenia ogłoszone zostaną. — Z *Leodiium* 23. tyłące broni będzie posłaney dla konkrypecynich na prawy brzeg *Renu*. Wkrótce znówu 27. tysięcy w toż miejsce jest przeznaczony.

z *Hagi* dnia 30. Lipca.

Generał *Bruno* ogłosił już całemu wojsku naszemu, iż generalna komenda nad nim powierzona mu jest od

rzędu naszego, zapewniając, iż niepodległość Rzpłtey *Batawskiej* utrzymana zostanie. — Nowy *Francuzki* Posel *Florent Guyot* przybył tu z *Paryża*. Nie oddał jeszcze listów kredencyalnych, miał atoli konferencje rozmaite z *Generałem Brune, Daendels* i wielu członkami rządu. — Dziś trzecia część nowa wniydzie do *Ciała Prawodawczego*. — *Anglicy* zaieli nam znowu na wylokości wyspy *Ameland* kilka *łtatkow*. — Z *Marsylii* donoszą nam, iż *Dey Tripolitański* *Danij* wojnę wypowiedział.

z *Amsterdamu* dnia 24. *Lipca*.

Dyrektoryat Wykon. wydał rozkaz stosujący się do niepośluszeństwa prawu uzbrojenia, zaleca postępować z największą surowością z niechcącymi zadosyć uczynić temu Prawu, aresztować ich natychmiast i oddawać do regularnego *Narodowego wojska*; czuwać z największą starannością na obroty wewnętrznych nieprzyjaciół *Rzeczypospolitey*, osobliwie w momencie, gdy granice mogłyby być obcym zagrożone państwem etc.

Z *Groningi* donoszą pod datą d. 17: Dnia onegdajszego wieczorem *łtatek* jeden z *Amsterdamu* płynący przywoził wiadomość, iż tylko niejakim cudem wymknął się z rąk *Anglikom*, którzy codziennie przybywają na zabieranie *łtatkow* na kotwicach znajdujących się; mieli nawet śmiałość wysadzić 70 ludzi przy *Usqueft*, lecz za zbliżeniem się fity *zbrojney*, powrocili do swoich okrętów.

z *Peterzburga* dnia 17. *Lipca*.

Gazeta nasza *Dworzka* umieszcza wszystkie zwycięstwa we *Włoszech* i *Szwajcaryi* nad *Francuzami* otrzymane, dodaje jeszcze następujące wiadomości. „W *Paryżu* Dyrektorowie *Treillard, Lareveillere* i *Merlin* są złożeni z urzędów, a *Sixes* okrzyknął ich, iż tak nazwanych ministrów w *Rafstad* zabić kazali. Niejaki *le Maire* dopelnij tej zbrodni, a mundury *huzarskie* w *Strazburgu* były robione. — To podejrzenie, iż rząd *Francuzki* należał do zaboystwa pod *Rafstad* coraz bardziej się wzmaga, i żaden człowiek z honorem, pomyśleć nie może aby *Austrija* to zrobić miała. To jest nadewszystko dziwną rzeczą, iż lubaltermi którzy nawet do kongressu nie należeli, z największym zapalem miesza się do tej rzeczy.

Od *Brzegow Menu* dnia 22. *Lipca*.

General Müller i *Baraguay d'Hilliers* znajdują się ciągle w *Moguncyi*. Pierwszy zatrudnia się organizacją *Armii Reńskiey*, drugi na Szefa Sztabu generalnego tej *Armii* jest przeznaczony.

Arcy-Biskup Florencki rozkazał wystawić relikwie *S. Andrzeja, Corfini, Maryi Magdaleny, S. Antoniego, i S. Zenobiusza*, dla podziękowania im, za oswobodzenie *Toskanii* od *Francuzow*.

W *emerydach geograficznych* na miesiąc *Lipiec* długość *Alexandryi* oznaczona na jedną godzinę, 50 minut i 20 sekund na wschód *Paryża*. Liczba mieszkańców wynosi 20 tysięcy. *Kair* mieści ich w sobie 300,000. Uczni *Francuzcy* w *Kairze* mieszkają w wielkim domu dawnego *Beja*, przy którym rozległy jest ogród, gdzie budują nowe obserwatorium. Wielu z pomiędzy nich przyjeżdża rozmaite urzędy, które procz swoich prac uczonych odbywają. Porządek gruntowy wynosi 20 milionów. *Quenot*, officer mórki, który niedawno z *Egiptu* do *Paryża* powrócił, zaręcza, iż *Buonaparte* utrzyma się w tym kraju. — *Morowa* zaraza przez lat 15 tylko trzy razy grassowała w *Egipcie*.

z *Strazburga* dnia 24. *Lipca*.

List z głównej kwatery z *Baden*, pod dniem 17 donosi, że *Austriacy* są bardzo w małych siłach w tej okolicy, a *Francuzi* przeciwnie odbierają codziennie posiłki. *Austriacy* zebrałi oboz z przed *Zurich*, i założyli go za tym miastem, cofneli także artylerię, którą mieli w *Zurich*. Główna kwatera *Arcy-Xiążęcia Karola* została przeniesioną z *Klotten* do *Flach*, a *Generała Hotze* z *Zurich* do *Klotten*. Donosi nam *list* z *Berny* pod d. 19, iż odznaczono oboz na wysokości *Friburga*, dla 10. tysięcy *wojska Francuzkiego*, który będzie formował korpus rezerwowy pod dowództwem *Generała Hardi*. Dnia

17 weszło do tego obozu 800 konikrypcyjnych, dla odprawiania ćwiczeń wojskowych.

Dnia 26. *Lipca*.

Mówią, że *General Mengaud* ma przybyć do *Besancon*, dla objęcia komendy nad 6tą dywizją wojskową, która do tego czasu będzie formować część *Armii Masseny*. *General St. Cyr*, który od kilku dni pojechał do *Włoch*, powraca do *Armii Reńskiej*, przy której mówi, iż będzie dowodził prawym, *General Müller* lewym skrzydłem, a *General Hautpoul* kawalerją.

Dnia 27. *Lipca*.

General Schauenburg został obrany Inspektorem *Infanterji* przy *Armii Francuzkiej* w *Helwecyi*. *Dubois Crancé* ma zająć też samą rangę przy *Armii Reńskiej*.

General Müller przybył tu z *Moguncyi*. — Donoszą z *Bazyli* pod datą 26, iż zawczoraj mały korpus *Francuzki* od dywizji *Souhan*, posunął się aż w okolice *Schoppeheim* o pięć mil od *Bazyli*, stoczył bitwę z *Austriakami*, ale ta była mało znacząca. Mówią, że główna kwatera *Armii Francuzkiej* będzie wkrótce przeniesiona do *Arau*. — Przy *Sulu* ma być założony oboz z 20 tysięcy wojska. — Ob. *Ochs* przybył do tego miasta.

z *Szwabii* dnia 24. *Lipca*.

Wielu utrzymuje, iż *Szwajcaryja* wkrótce przestanie być teatrem wojny. *Wojska Austriackie* znajdują tam wiele trudności których żadna waleczność pokonać nie może. Kraj jest ubogim i wyniszczonym. Niedostatek wielki czuć się daje, a dowóz jest i ciężki i zbyt powolny. Procz tego, nie można tego utać, iż jeszcze bardzo wielka część mieszkańców sprzyja zasadom, których okropna rewolucja *Francuzka* była nauczycielką. Wielu przeto wnosi, iż armia *Cesarzka* dopoty tylko w *Szwajcaryi* utrzyma się, dopoki fortece *Włoskie* nie upadną, i kraj *Genueński* od *Francuzow* nie zostanie opuszczonym, na ów czas teatr wojny nad *Ren* przeniesie się. Za nadęściem wojsk *Rosyjskich* do kraju naszego, *Stany Wirtemberskie* zapewne odmienią upor w żądaniach swoich. *Xiąże* zerwie może traktat pokoju z *Francją*, do którego *Stany* potrafiły nakłonić zmarłego oycę jego.

Liczba wojsk *Francuzkich* góry *Albis* zajmujących pod *Generałem Masseną* wynosi do 26 tysięcy ludzi. — *General Feldzeugmeister Cesarzki* *Hrabia Olivier Vallis* na dniu umarł w głównej kwaterze. Był on najpierwszym w komendzie po *Arcy-Xiążęciu*. — *General Massena* pragnie aby od strony *Moguncyi* dywersją uczyniono na prawym brzegu *Renu*, iak tylko korpus wojska pomiędzy *Worms* i *Coblentz* dojdzie do 15 tysięcy ludzi. — Od *Villingen* aż do *Offenburga* nowy rodzaj telegrafów jest wystawiony. Składają się one z 4 chorągwiów białych i czerwonych, których rozmaity obrot robi korespondencyą.

z *Bayreuth* dnia 1. *Sierpnia*.

Na dniu 25 *Lipca* pierwszy oddział korpusu *Moskiewskiego* wszedł do *Rawaryi*. Korpus od 10,200 ludzi z 11 tysiącami kawalerji idzie w trzech oddziałach do *Szaffuzy* gdzie ma stanąć na dniu 3. *Września*. Reszta dwiema kolumnami idzie do *Szwabii*. Pierwsza kolumna została pod dowództwem *Generała Kozłowa*, druga pod *Xiążęciem Górczakow*.

z *Berny* dnia 23. *Lipca*.

Donoszą z *Stanz*, że korpus wojsk *Francuzkich*, który się znajdował z tej strony, jest w poruszeniu ku granicom kantonu *Uri*. *Austriacy* stojący w okolicy *Schwitz*, zostali wzmocnieni i posuneli się ku *Altorf Do Vevai* przybyło kilka tysięcy wojska *Francuzkiego*, które ma się udać do *Walezji*, korpus *Armii Generała Tarreau* ma wynieść do 20,000 ludzi. W okolicy *Genewy* przybywa wiele wojsk ze *szkodki Francji*, i ma być założony oboz z 20 tysięcy ludzi przy tym mieście.

z *Liworno* dnia 19. *Lipca*.

Zostaliśmy tu znowu pod rządem naszego *Xiążęcia*. W nocy z dnia 16 na 17 wojska *Francuzkie* opuściły miasto tutejsze. *Francuzi* wyszli także z *Floreny* na dniu

5 *Lipca*. *Minister Francuzki Reinhard* przybył z tamtąd do *Liworno* i udał się wraz z całą familią i konsulem *Kercy* na okręt *Amerykański*, który potem od *Anglikow* zajęty został. Na dniu 16. w nocy przybył kurier do tutejszego komendanta *Francuzkiego Generała Dagoberta* z rozkazem aby natychmiast wyszedł z *Liworno*, wspomniany *General* udał się przeto do byłszego *Gubernatora* miasta *Generała Xiążęcego La ville* i do kamery handlowej, i z niemi zawarł kapitulacyę, podług której wszyscy pozostali chorzy mają być w szpitalach z przyzwolitą ludzkością opatrywani, a po uzdrowieniu swoim odejść do *Armii Francuzkiej*. Garnizon w *Portoferrajo* ma być pod opieką *Gubernatora* odejść do *armii Francuzkiej*. Kupcy którym *Francuzi* za dostawienie ołowiu i saltry winni pozostali, odbiorą w nadgodę wszystkie majątki i sprzęty do *armii Francuzkiej* podług prawa do których należą, i zostawione. — Zaraz po wyjściu *Francuzow* wszystkie drzewa wolności podcięte zostały. Pospoliwo wydawało okrzyki radosne, a osoby przybyłe *Francuzom* i żydzi musieli być bronić przeciw zapalczywości *Ludu*. *Obraz W. Xiążęcia* i *W. Xieźney* niesiony był w procesji na teatr, który równie iak całe miasto zostało oświeconym, *Zydom* nie pozwolono oświecać swoich domów. Dziś interella zwyciężny bieg znowu wzięły. Z *Pizy* *Francuzi* wyszli na dniu 17. *Komisarz Francuzki Reinhard* (teraz mianowany w *Paryżu* ministrem interesów zagranicznych) który z okrętem *Amerykańskim* schwyty został od *Anglikow*, wraz z sekretarzem *Kerner* i konsulem *Kercy* ma być do *Porto Longone* lub do *Palermo* zawiezionym.

Od granic *Włoskich* dnia 20. *Lipca*.

Odkryty na dniu 9. *lipca* w *Mediolanie*, rozciągał się aż do *Tarynu*. Wiele *Panien* nawet do niego należało. — *Galerya obrazow W. Xiążęcia Toskańskiego* w *Floreny* została nieknięta. *Xiąże* ten napowrót do swojej stolicy jest spodziewanym. — *Armia oblegająca Mantuę*, wynosi do 33. tysięcy. Z częścią iey, 10. tysięcy wieśniaków pracuje około *łypania łańców*.

OBWIESZCZENIA

Krol Jmć Pruski raczył postanowić osobiście najwyższym wyrokiem swoim, że lubo do zakupywania w kraju popiołów i potażów do fabryk potażowych i bielarniow nie potrzeba wyrabiać sobie zwykłych, iak dotąd konsensow; lecz kapno takowe za wolny dla każdego sposób zarobkow uważane być powinno; zaś wywóz potażów z *Prowincyow*: *Szląska, Prus Południowych, Magdeburga, Pomeranii, Marchii* nowej i *Elektoralney* za granicę, z wyłączeniem jednak popiołów na uprawę roli i pastwisk przeznaczonych jest zakazany; atoli czyni się przytem wyraźne oświadczenie, że zakaz takowy rozciąga się szczególnie do wysyłania, za granicę; gdyż przewóz potażów z *Prowincy* *Krolestwa* do drugiej, zostawia się wolnym, iak dotąd. Co się zaś ściaga do przechodu obcych i wywozu *Potażow* *Prusko-Południowych* do *Elbląga* i *Gdańska*, ma się zostać urządzenie dotąd w tym mierze egzystujące w swej mocy. Takowe rozporządzenie podaje się więc do wiadomości publiczney z dodatkiem, iż pograniczne komory celne i konsumpcyjne odebrały zalecenie, na wywóz *Potażow* za granicę nakazany, najszybciej zacząć bacność. — *Dan* w *Warszawie* dnia 29. *Maja* 1799. roku.

J. K. Mci Prus Południowych Wojskowa i Ekonomiczna Kamera.

Gdy dla dobra *Fabryk* skurczanych krajowych postanowilo się; iż *łkury* baranie wyprawne farbowane i glazowane, pospolicie *Kordywan* glancowany lub *Saffian*, zwane, iuz więcej z obcych krajow na handel wewnętrzny do *Prus Południowych* nie mają być wprowadzane; i stofownie do takowego postanowienia wszelkie urzędy celne, konsumpcyjne i poborowe iuz instrukcyą odebrali: przeto się o tym Publiczności uwiadomia. — w *Warszawie* dnia 8 *Lipca* 1799. roku.

Kamera J. K. Mci Prus Południowych Wojskowo-Ekonomiczna.

Gdy polowania większe i mniejsze w borach i polach następujących do *Intendenty* *Warszawskiej* należących, iako to: a) Z tej strony *Wisły* *Pola*: w *Bilkupicach, Domaniewie, w Odolanach, w Jelonku, w Czarowie, w Rądzie, w Marymoncie, w Szopiu, w Woystwie Mokotowskim, w Wawrzyszewie, w Żbikowie, w Tworkach, w Bonkach. b) Z tamtej strony *Wisły*, *Pola*: w *Brudnie, w Grodzisku, w Markach, w Zieranach, w Brudniu bory i pola, pod Kamionkiem, Kawęcznem, Gollawem, Wygodą i Zomkami*, na dwa lata, to jest od *S. Bartomieja r. b.* do tegoż dnia w roku 1801. dnia 20. *Sierpnia* publicznie więcej dającemu w arendę wypuszczone być mają, i przeto się życzących sobie takowej arendy wzywa, aby się w dniu naznaczonym o godzinie rotety przed południem w tutejszym *Pałacu Krolegi* znajdowali i ofertę swoją do *Protokolu* podali, a mogą być pewni, iż onym arenda, gdy takowa oferta będzie mogła być przyjęta, z oświadczeniem wyższej aprobacy przyznana zostanie. — w *Warszawie* dnia 30. *Lipca* 1799. roku.*

Kamera J. K. Mci Prus Południowych Wojskowo-Ekonomiczna.

DONIESIENIA

Aukcyja zegarka złotego, łyżek srebrnych stołowych, porcelany, faianu, szkła, miedzi, żelazta, pościeli i bielizny, łukien, pasow bogatych, meblow i różnych sprzętow domowych, obrazow i książek, odprawiać się będzie dnia 14. bieżącego miesiąca i dai następujących o godzinie drugiej po południu, za gotowe pieniądze w grubej monetcie w domu pod *Nrem* 46. przy ulicy *Piwna* zwanej *lytuwanym*.

U Kolektora Lotterji Heymana na *Třebackiej* *Ulicy* *Nro* 631. mieszkającego, 5000. *Talarow* na *Ner* 8350. wygrano zostało. U tegoż łamego dostać można do *3ci* *Klasfy* *Berlińskiej Lotterji* *Łosfy* całkowite, połowe i ćwierci.